

**Uitvoeringsprogramma Coalitieakkoord 2022-2026
'Samen bouwen aan een mooi en duurzaam Zeist'**

Inleiding

Na de verkiezingen in maart heeft uw Raad op 12 mei 2022 gesproken over het coalitieakkoord 2022-2026 'Samen bouwen aan een mooi en duurzaam Zeist' (22RV025). In de Raad van 17 mei 2022 heeft de Raad het nieuwe College benoemd en geïnstalleerd. Dit College zal uitvoering gaan geven aan de afspraken uit het akkoord. De afgelopen periode is er gewerkt aan het omzetten van de ambities uit het coalitieakkoord in een (zo concreet mogelijk) uitvoeringsprogramma: welke stappen gaan we zetten om de genoemde ambities gestalte te geven? De voorliggende begroting 2023 vormt een eerste moment waarin we laten zien welke stappen we willen zetten en welke beleids- en financiële keuzes we daarin maken. Welke koers willen we gaan varen?

In het debat dat u had over het coalitieakkoord kwam naar voren dat we, ook in Zeist, staan voor belangrijke keuzes. Belangrijk voor nu, maar zeker ook voor de toekomst. Maar het zijn ook lastige keuzes, temeer het vaarwater in deze periode allerminst rustig is. We hebben naast de uitdagingen die er al lagen, en die een plek hebben gekregen in het akkoord, te maken met grote nieuwe uitdagingen op het gebied van onder meer de betaalbaarheid van energie, de afnemende koopkracht, de opvang van vluchtelingen, de stikstofproblematiek. Die maatschappelijke onzekerheden vergen veel van onze inwoners, maar brengen ook onzekerheid voor ons, bijvoorbeeld ten aanzien van de hoogte van de financiële bijdrage vanuit het Rijk de komende jaren. Het is goed die onzekerheid steeds in het achterhoofd te houden bij de keuzes die we maken en het gesprek dat we daarover met elkaar hebben. Tegelijkertijd is het nodig nu een duidelijke koers uit te zetten. Niet alleen omdat de grote uitdagingen daarom vragen, maar ook om uw Raad daarmee in positie te brengen om uw kader stellende en controlerende rol op een goede manier in te vullen.

In onderstaand uitvoeringsprogramma staan per uitvoeringsprogramma de stappen die het college voorstelt om de doelen uit het coalitieakkoord te bereiken en de middelen die daarvoor gevraagd worden verspreid over de periode 2023 tot en met 2026. Wat leidt tot onderstaand totaaloverzicht:

bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Programma 1 Gemeente in verbinding	275	202	117	100
Programma 2 Volwaardig meedoen aan de samenleving	834	390	405	405
Programma 3 Doorpakken voor natuur en klimaat	400	240	240	240
Programma 4 Wonen op maat	820	800	500	500
Programma 5 Positieve gezondheid	320	270	150	150
Programma 6 Cultureel en sportief Zeist	520	180	95	95
Programma 7 Mobiliteit brengt ons verder	535	300	500	100
Programma 8 Levendige economie	525	300	300	135
Programma 9 Samen zorgen voor veiligheid	350	300	300	300
Programma 10 Financiële stabiliteit en organisatie	257	1.427	1.427	1.192
(Sub)Totaal	4.836	4.409	4.034	3.217

Voor sommige onderdelen zal eerst onderzoek moeten worden gedaan en zal gaandeweg meer duidelijk worden over (financiële) implicaties. Tezamen met de hierboven genoemde maatschappelijke onzekerheden waar we mee te maken hebben, kan gesteld worden dat de genoemde bedragen een hogere mate van zekerheid hebben, naar gelang zij zich in de tijd dichterbij bevinden. Met dit voorstel worden de middelen gevraagd die nodig zijn om de plannen voor 2023 uit te voeren. Voor de jaarschijven 2024 en verder zal bij de Kadernota 2024 een additioneel voorstel gedaan worden, waarin die plannen verder geconcretiseerd worden qua planning en benodigde investeringen. De verantwoording over de uitvoering en voortgang verloopt via de P&C-cyclus. Items met een waarde van € 200.000 of meer per jaarschijf worden individueel verder toegelicht onder de tabel per programma.

Met dit uitvoeringsprogramma willen we een vervolgstap zetten in onze ambities uit het coalitieakkoord en daarmee samen bouwen aan een mooi en duurzaam Zeist.

1. Gemeente in verbinding

Vanuit de kernwaarden kracht, nabijheid en vertrouwen vergroten we de inclusie in Zeist: iedereen telt mee en iedereen wordt gehoord. Dialoog, zeggenschap, transparantie, controle en waarborgen zijn daarbij belangrijke begrippen.

We investeren daarom in het democratisch kompas van bestuurders en raadsleden, in het democratisch professionalisme van ambtenaren en in het democratisch burgerschap van de inwoners. We organiseren verbinding. Tussen inwoners en organisaties onderling en tussen gemeente en inwoners. We laten vanuit betrouwbaarheid, openheid en transparantie zien wat de visie van het bestuur op de lange termijnontwikkeling van de gemeente Zeist is. Zo faciliteren en versterken we de dialoog met de inwoners.

Daar waar inwoners zelf verantwoordelijkheid willen nemen, steunen we dat. We gaan uit van de menselijke maat.

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
Toepassing Handvat Participatie doorontwikkelen	Ontmoeting en gesprek organiseren over dit onderwerp (met notie over het waarom van participatie)	€ 10.000				Koos Janssen
	Verplichte opleiding in onze interne leeromgeving "de Zeister Academy"					
	Jaarlijks evaluatiemoment: wat ging goed? wat kan beter?					
	Participatieverordening opzetten en implementeren					
	Versterken lokale democratie door investering versterken lokale media i.s.m. provincie (mediafonds)	€ 50.000				
Verder ontwikkelen digitale participatie	Verkenning mogelijkheden (en best-practises), effecten en toepassing van verdere ontwikkeling van dit instrument.	€ 60.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	Koos Janssen
	Gebruiksmogelijkheden bekend maken, en evalueren.					
Samen met wijken, buurten en dorpen verkennen van mogelijkheden van wijkvisies	Een werkwijze ontwikkelen en implementeren in samenspraak met wijken en buurten over wijkperspectieven en wijkvisies.					Angèle Welting
Samen met raad, B&W, organisatie verkennen van mogelijkheden van buurtbudget	1. Vormgeven van kaders en voorwaarden scheppen voor een buurtbudget door onderzoek naar best-practices. 2. Werken met een buurtbudget	€ 15.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	Angèle Welting

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
De Gemeente in samenhang de wijken in.	Vormgeven van gemeente in verbinding met de verschillende actoren, zoals raad, B&W en organisatie waardoor we de verbinding met wijken vergroten.					Koos Janssen
Gemeente communiceert tijdig, duidelijk en eenvoudig en in lijn met onze kernwaarden	Starten proces van analyseren en evalueren bereik van communicatie (middelen en doelgroep) aan de hand van onderzoek (bv testpanel)	€ 40.000				Koos Janssen
	Doorontwikkeling direct duidelijke communicatie (taal) in alle communicatie middelen in lijn met communicatievisie: 'We gebruiken duidelijke taal zodat mensen ons snappen'		€ 17.000	€ 17.000		
	In schriftelijke communicatie zetten we met nieuwe energie in op project 'bouwen aan brieven' waaronder communicatie via derden					
	Onderzoek innovatie communicatiemiddelen					
Burgeramendement	Starten proces van definiëren, kaders scheppen m.b.t. uitwerken burgeramendement					Koos Janssen
Optimale digitale dienstverlening	Kanaalaanbod inrichten op basis van de wensen en behoefte moderne maatschappij					Wouter Catsburg
Doorontwikkeling van op grote thema's gericht burgerberaad als ook verdere verkenning van innovaties in co-creatie met de samenleving.	Vormgeven nieuw burgerberaad	€ 100.000	€ 85.000			Koos Janssen
	Denktank organiseren nieuwe modaliteit (DIZ; Democratie in Zeist)					

2. Volwaardig meedoen aan de samenleving

We realiseren een maatschappij, waarbinnen iedere persoon met welke afkomst, geaardheid, gender, bekwaamheid, religie of kenmerk dan ook, zich veilig en geaccepteerd voelt.

We zorgen ervoor dat iedereen kan meedoen. Onderwijs, werk en inkomen en een goed vangnet voor bestaanszekerheid vormen hiervoor onze sociale basis. We streven naar een uitdagende en inspirerende leef- en leeromgeving voor kinderen, vanaf hun geboorte tot de middelbare school, waarbij onderwijs, kinderopvang, peuterspeelzalen, vroeg- en voorschoolse opvang, buitenschoolse opvang, sport en cultuur samenkomen. We streven naar gelijke kansen voor alle kinderen en zien erop toe dat er geen thuiszitters zijn of voortijdige schooluitval zonder startkwalificatie. We maken werk van taalachterstanden en laaggeletterdheid en de verbetering van de digitale vaardigheden. We zorgen voor een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

We streven ernaar om de meest toegankelijke gemeente van Nederland te worden. Iedereen kan meedoen met cultuur en sport om zo zichzelf te ontplooiën en actief deel te nemen aan de samenleving. We activeren hen voor wie de stap naar werk nog te groot is, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk.

Minima worden bij eventuele bezuinigingen zoveel mogelijk ontzien. Er is moderne schuldhulpverlening gericht op preventie, vroegsignalering en voorkoming van schuldstapeling. We proberen huisuitzettingen te voorkomen, zeker als het gaat om gezinnen met kinderen. De menselijke maat is het leidende principe voor de uitvoering binnen deze taakvelden.

We nemen samen met de samenleving de verantwoordelijkheid voor goede opvang van vluchtelingen en statushouders.

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
We realiseren een 'iedereen telt mee maatschappij Zeist', inclusief en divers.	Nieuwe inclusie- en diversiteitsagenda.					Angèle Welting
	We nemen letterlijk en figuurlijk drempels weg voor inwoners met een beperking. We starten hier in het kader van de inclusie- en diversiteitsagenda een campagne voor en voeren de nieuw vast te stellen agenda uit.	€ 86.500	€ 35.000			
	We nemen deel aan Pride 2023	€ 7.000				
	We werken als gemeenten zelf aan digitale toegankelijkheid en versterken digitale vaardigheden met maatschappelijk partners. Hiertoe voeren we het Plan van Aanpak Besluit Digitale Toegankelijkheid uit.	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	
	Omarmen maatjesprojecten voor taal en participatie. Worden onder regie van de gemeente gebracht.					Laura Hoogstraten
We nemen de verantwoordelijkheid voor goede opvang van vluchtelingen in Zeist.	We continueren de opvang op de locaties: Noodopvang en AZC kamp van Zeist, Noodopvang Walaardt Sacre kamp en opvang Oekraïne.	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	Koos Janssen

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
Ieder kind en iedere inwoner heeft gelijke kansen om waardig mee te kunnen doen.	Vaststellen en uitvoeren nieuwe agenda Jeugd en onderwijs (Lokaal educatieve Agenda)	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	Angèle Welting
	Aansluiten bij rijksprogramma gelijke kansen alliantie voor kinderen.			€ 50.000	€ 50.000	
	We maken het gebruik van minimaregelingen toegankelijker en laagdrempeliger met een digitaal loket. En verkennen de mogelijkheden voor de invoering van een U-pas.	€ 50.000				Laura Hoogstraten
	We werken samen met schoolbesturen en scholen aan een eerlijk en transparant toelatingsbeleid van leerlingen op scholen binnen het primair onderwijs d.m.v. een verkennend onderzoek naar mogelijkheden	€ 85.000				Angèle Welting
	Verbeteren bovenregionale samenwerking organiseren jeugdhulp speciaal onderwijs.					
	Herijken strategisch onderwijshuisvestingsplan (SHP) om huisvestingsbehoefte actueel te houden en de meerjarige financiële consequenties in beeld te brengen.					
	We onderzoeken de meerwaarde van een Integraal kindcentrum Vollehove. Afhankelijk van de uitkomsten komt een voorstel voor vervolg	€ 150.000				Laura Hoogstraten
	We stimuleren de ontwikkeling van taal- en leesvaardigheid. In de aankomende 4 jaar bieden we aan 2000 laaggeletterde inwoners de kans om een passend taaltraject te volgen. In opvolging van de reeds ingezette taalaanpak.	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	
	We bieden een passend taaltraject voor nieuwkomers en statushouders.					
Bestaanszekerheid in Zeist biedt de rust en stabiele basis om mee te kunnen doen.	We faciliteren vrijwilligerswerk voor hen die zich naast of in plaats van betaald werk willen inzetten voor Zeist.	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	Laura Hoogstraten
	We bieden via de Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug (RSD) passende ondersteuning aan mensen die het niet op eigen					

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
	kracht redden binnen onze participatiemaatschappij.					
	We zetten extra in op preventie en vroeg signalering bij schuldenproblematiek. In lijn met nieuwe Wet Schuldhulpverlening uitgevoerd door de Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI).	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	
	We vernieuwen onze beleidskaders op bestaanszekerheid.	€ 50.000				
Ieder kind en iedere inwoner heeft gelijke kansen om waardig mee te kunnen doen	Met scholen en de Boswerf realiseren we een onderwijsprogramma/bewustwordingscampagne over onze leefomgeving en omgevingsthema's. Waarbij het adopteren van een stuk bos of natuur eventueel als een living lab kan dienen.	€ 50.000				Wouter Catsburg
Community Building – Opbouwen van Gemeenschappen	'Wat is een goede leefruimte in Zeist?' We voeren de dialoog met de samenleving hierover waarbij de verbinding opzoeken tussen een gezonde leefomgeving met de fysieke leefomgeving van belang. Dit maakt onderdeel uit van onze woonopgave (programma 4).					Angèle Welting

3. Doorpakken voor natuur en klimaat

In Zeist nemen we onze verantwoordelijkheid en werken we aan het aanpakken van de oorzaken en het beperken van de gevolgen van klimaatverandering. In 2050 is Zeist energieneutraal, waar mogelijk energieleverend en van het aardgas af. We vergroten de ecologische diversiteit en gaan de teruggang tegen. We versterken groen, zetten in op schonere lucht, schoon water en schone grond. We maken Zeist klimaatbestendig. We werken aan een circulaire economie in Zeist. We zetten in op isoleren, zon-op-dak en het bestrijden van energiearmoede.

De gemeente Zeist kan deze opgave niet alleen aan. De hulp en initiatieven van inwoners, ondernemers, medeoverheden en andere partners zijn onontbeerlijk. Gemeente Zeist geeft als organisatie het goede voorbeeld en streeft naar energieneutraal in 2030. Naast bovengenoemde onderdelen zetten we ook de reeds ingeslagen weg, met bijbehorende budgetten, voort.

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
Ergieneutraal in 2050 en waar mogelijk energieleverend en van het aardgas af	We actualiseren de routekaart	€ 115.000	€ 115.000	€ 115.000	€ 115.000	Wouter Catsburg
	Uitvoering Transitievisie Warmte: voorbereiden buurtuitvoeringsplannen, onderzoek naar ontzorgingsconcepten					
	Beleid verduurzamen monumenten actualiseren					Walter van Dijk
	Mogelijkheden zoeken voor grootschalige opwek van energie door wind en zon (bewezen technieken)					Wouter Catsburg
	We bestrijden energiearmoede: we verstevigen de samenwerking met het breed minimanetwerk, brengen gezamenlijk de opgave nader in kaart en geven uitvoering aan concrete projecten					
	We zetten in op besparen, isoleren, zon op dak en stimuleren warmtepompen. Dit doen we samen met Stichting Energie Zeist.					
Vergroten van de ecologische diversiteit en teruggang tegen gaan	Opstellen uitvoeringsstrategie biodiversiteitsvisie	€ 200.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	Wouter Catsburg
	Ecologisch beheer openbare ruimte inclusief verwijderen zinloze verharding					
	Actualiseren nota Dierenwelzijn					
	implementatie gedragscode wet natuurbescherming					
We werken aan een circulaire economie	Samen met de samenleving stellen we een Circulair actieplan op	€ 60.000				Wouter Catsburg
Zeist is in 2050 afvalvrij	Doorzetten 'Afval de volgende stap' - n.a.v. monitoring bijstellen. Nieuwe acties n.a.v. circulaire actieagenda					Wouter Catsburg

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
Inzetten op schone lucht, schoon water en schone grond	Jaarlijks maken we afspraken met de (Omgevingsdienst regio Utrecht)ODRU in een uitvoeringsprogramma					Wouter Catsburg
	Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Schone Lucht					
	Watergangen baggeren i.s.m. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)					
Zeist klimaatbestendig maken	Uitvoering klimaatklaar = klimaatbestendig Zeist					Wouter Catsburg
	Creëren van meer water & het vasthouden van water					
	Onderzoeken mogelijkheden om wateroverlast versneld aan te pakken					
Gemeentelijke organisatie geeft het goede voorbeeld en is energieneutraal in 2030 en afvalvrij in 2025	Doorontwikkelen energiemangement	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Wouter Catsburg
	We stellen een routekaart op voor de gemeentelijke organisatie energieneutraal in 2030					
	We maken een plan voor het aardgasvrij maken van het gemeentelijk vastgoed					
We rekenen de maatschappelijke en ecologische meerwaarde mee bij het afwegen van investeringen (duurzaam inkopen)	Interne leer- en inspiratiesessies/MVI versterken					Wouter Catsburg
We doen het samen met partners	Doorontwikkeling en verbreding van de samenwerking met Samen Duurzaam Zeist (SDZ), Stichting energie Zeist (SEZ), Duurzame Energie Coöperatie Zeist (DECZ), woningcorporaties en andere stakeholders					Wouter Catsburg
Samen met de samenleving stellen we een klimaatplan op	Expliciteren wat de scope en doel van het klimaatplan is, ontwerpen participatieproces					Wouter Catsburg
We stimuleren inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven om duurzaamheidsmaatregelen te nemen. Doorontwikkeling samenwerking met Stichting Energie Zeist.	Doorontwikkeling Samen Duurzaam Zeist naar een bruisend netwerk van partners, herijken facilitering van de samenleving (integraal)					Wouter Catsburg
	We actualiseren de (uitvoeringsagenda van de) Brede Milieuvisie					
	Doorontwikkeling samenwerking SEZ - visievorming ontzorging/ BUP (Buurtuitvoeringsplang)					

2023	2024	2025	2026
<i>200.000</i>	<i>100.000</i>	<i>100.000</i>	<i>100.000</i>

Opstellen uitvoeringsstrategie biodiversiteitsvisie

In 2021 is de visie 'Samen voor meer biodiversiteit' opgesteld. Deze biodiversiteitsvisie biedt handvatten voor de gemeente in het beheer van de openbare ruimte, maar daarnaast ook voor bijvoorbeeld inwoners en projectontwikkelaars. Het plan vormt hiermee een eerste stap in de ontwikkeling van het thema biodiversiteit in het gemeentelijke duurzaamheidsbeleid en Samen Duurzaam Zeist. In het uitvoeringsprogramma (UVp) is zichtbaar dat er specifieke opgaven liggen op het gebied van klimaatcrisis. Om deze opgaven aan te pakken en daadwerkelijk de biodiversiteitsvisie te realiseren is een uitvoeringsstrategie biodiversiteit nodig. Deze strategie is in lijn met het gedachtegoed van het IAC-voorstel om inwoners meer eigenaarschap te geven in de openbare ruimte en zo de biodiversiteit te stimuleren. Hierdoor zal ook meer samenhang en verbinding in buurten en tussen gemeente en inwoners optreden. Om dit mogelijk te maken is ambtelijke capaciteit nodig voor voorbereiding (begeleiden uitvoeringsstrategie) en begeleiden uitvoering. Ook zal er, wanneer nodig, specifieke kennis in worden gehoord. Omvormen van gazons naar bloemrijke vegetatie en verwijderen van zinloze verharding voor groen zijn concrete maatregelen die uitgevoerd zullen worden.

4. Wonen op maat

We streven naar een woningmarkt, die woonkansen biedt voor ieders portemonnee en voor iedere levensfase. We hebben daarom de ambitie om de bouw van 4.000 (aardgasloze) woningen mogelijk te maken, waarbij we prioriteit geven aan de realisatie van woningen in het middel-dure segment om zo doorstroming te bevorderen zodat er meer sociale woningen beschikbaar komen voor de juiste doelgroepen. De gemeente voert hier actief regie op. De focus ligt op woningen voor senioren en starters uit Zeist. Hierbij kijken we ook naar de mogelijkheden om “huurneutral” te verhuizen, waar het zoeken naar de mogelijkheden om mensen in hun eigen wijk te huisvesten onderdeel van zijn.

We gaan daarnaast meer starterswoningen realiseren, zodat jongeren die in Zeist zijn opgegroeid meer kans maken om hier te kunnen blijven wonen. Daarnaast willen we met de uitbreiding van het woningaanbod kansen bieden voor werknemers met middeninkomens in cruciale beroepen zoals leraren. We koesteren het groen binnen de bestaande wijken en zijn terughoudend om in bestaande wijken te bouwen. We zijn zuinig op ons groen en bouwen natuur-inclusief.

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
Wonen voor iedereen	We ontwikkelen de Omgevingsvisie door na vaststelling van de Eerste Omgevingsvisie. Hierbij maken we afwegingen en keuzen over de toekomstige invulling van ons Goede Leven in Zeist en spelen in op de uitvoering van de Propositie en de samenhang met het Omgevingsplan en Omgevingsprogramma's.					Angèle Welting
	We actualiseren de woonvisie, waarbij we aandacht besteden bijzondere woonvormen zoals tijdelijke huisvesting of tiny houses.					Laura Hoogstraten
	Een gedifferentieerd woningbouwprogramma realiseren bij nieuwbouw- en transformatieprojecten conform uitgangspunten woonvisie					
	We verkennen urgentie voor woningzoekenden werkend in onderwijs, zorg en veiligheid					
	Binnen uitgangspunten sociale woningvoorraad ruimte bieden aan woningcorporaties om sociale huurwoningen te verkopen en deel woningbestand te verhuren aan lagere middeninkomens (zie: Woonvisie 2021-2025)					
	Inzetten juridische instrumenten en mogelijkheden om te borgen dat woningen beschikbaar én betaalbaar blijven in de middel-dure koop en huur.					
	We gaan de ontwikkeling van Vollenhove Vooruit en de eventuele herontwikkeling van Warande inbrengen in de regiodeal Vitale Wijken.	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
We realiseren mogelijkheden tot tijdelijke bewoning voor aandachts-groepen	We monitoren de aantallen vanuit aandachts-groepen					Laura Hoogstraten
	We onderzoeken in onze bouwontwikkelingen de mogelijkheid van tijdelijke huisvesting en tijdelijke gebouwen. Hierbij hebben we de ambitie om tot één of meer grotere locaties te komen die meerjarig beschikbaar zijn.	€ 20.000				
We bouwen 4000 woningen	We continueren de projecten Versnellingsopgave Wonen.					Laura Hoogstraten
	We realiseren een nieuwe woonwijk bij Station Driebergen-Zeist.	€ 250.000	€ 250.000			Angèle Welting
We raadplegen de samenleving bij onze Woonopgave	Met inwoners en betrokken partijen uitzoeken wat invulling Goede Leefruimte in Zeist is en zoeken naar bouwlocaties of verdichtingsmogelijkheden. Hierbij ook kijken naar bestaande plannen en tijdelijk braakliggende percelen voor tijdelijke woningbouw (in samenhang met programma 2).	€ 25.000	€ 25.000			Angèle Welting
	In kaart brengen huidige leegstand en verkennen hoe we hier in samenspraak met de eigenaren tot ontwikkeling kunnen komen. Hierbij ook kijken naar tijdelijk braakliggende percelen voor tijdelijke woningbouw.	€ 25.000	€ 25.000			
Personeel budget benodigd voor woonopgave	Er zijn extra fte's nodig tot 2030 voor het realiseren van 4000 woningen en de daarbij behorende (vaak aan de voorkant zittende) beleidsmatige inspanningen. Daarnaast vindt er doorontwikkeling plaats van alle methoden van kostenverhaal in het fysiek domein. Onder meer met een onderzoek in 2023. Hierdoor kunnen we meer kosten doorbelasten & verhalen bij ontwikkelaars en initiatiefnemers.	€ 425.000	€ 425.000	€ 425.000	€ 425.000	Angèle Welting

	2023	2024	2025	2026
<i>We realiseren een nieuwe woonwijk bij Station Driebergen-Zeist.</i>	250.000	250.000	-	-

Er wordt een plan van aanpak opgesteld voor de planvorming Driebergen Zeist. Dit wordt naar verwachting in het eerste of tweede kwartaal van 2023 aan de gemeenteraad voorgelegd. In het plan van aanpak wordt aangegeven welk planproces wordt doorlopen, wat hiervoor aan inzet en middelen nodig is en welke inhoudelijke uitgangspunten worden gehanteerd. Voor 2023 en 2024 zal er een budget nodig zijn voor het opstellen van de gebiedsvisie, waarna er in 2024 ook met de eerste vervolgfase gestart zal worden. De nu begrootte 250.000 voor de jaren 2023 en 2024 bestaat uit o.a. personele inzet waaronder het inhuren van specifieke inhoudelijke kennis en middelen ten behoeve van het participatietraject.

	2023	2024	2025	2026
<i>Er zijn extra fte's nodig tot 2030 voor het realiseren van 4000 woningen en de daarbij behorende (vaak aan de voorkant zittende) beleidsmatige inspanningen.</i>	425.000	425.000	425.000	425.000

De ambitie om 4000 woningen te bouwen vraagt om personele inzet. Ten behoeve van de concrete ontwikkeling en realisatie van woningen en het op peil houden van de uitvoering met toenemende ruimtelijke initiatieven. En om hiervoor benodigde keuzen te maken en vast te leggen in doorontwikkeling van omgevingsvisie, -plan en -programma. De keuze wat we zien als een goede leefruimte in Zeist en waar en hoe we willen bouwen. Hierbij raadplegen we de samenleving en borduren we voort op de inzichten uit de propositie en eerste Zeister omgevingsvisie.

5. Positieve Gezondheid

We streven naar goede, liefdevolle, laagdrempelige en doelmatige zorg waarin onze inwoners centraal staan. Zorg die zo dichtbij mogelijk wordt georganiseerd, zodat het weinig aanpassing vraagt aan ons dagelijks leven en zodat je in je eigen buurt goed oud kunt worden en de kans op eenzaamheid zo klein mogelijk is. De kwaliteit van leven en het welbevinden staan voorop. Vanuit het principe van positieve gezondheid leggen we nadruk op de eigen veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en minder op de beperkingen of de ziekte zelf. Wat iemand kan is uitgangspunt. We bestrijden gezondheidsverschillen gebaseerd op sociaaleconomische gronden. We behouden en versterken de kwaliteit van zorg en welzijn en dringen (gezondheids-)ongelijkheid terug. We investeren in preventie en digitalisering. We hebben in het bijzonder aandacht voor het bereiken van die mensen die hier het meeste van kunnen profiteren. We bieden goede voorzieningen en ondersteuning voor ouderen die langer thuis wonen.

We komen met inwoners en maatschappelijke organisaties tot een concrete visie, doelen en acties om de gezondheid en de kwaliteit van leven te verbeteren. Daarbij gaan we uit van eigen verantwoordelijkheid binnen de mogelijkheden van de betrokkene en we ondersteunen hen die solidair zijn met mensen met een beperking, psychische klachten of een langdurige zorgbehoefte. Samen met de ouderenbonden kijken we naar een goede balans voor wonen, zorg en welzijn in de wijk.

We creëren inzicht in de kwalitatieve- en kwantitatieve ontwikkelingen in de lokale gezondheidszorg in Zeist. Hierbij hebben we aandacht voor innovatie en normalisering en het efficiënt inkopen van de juiste zorg.

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
We bieden goede en doelmatige zorg en ondersteuning waarin inwoners centraal staan	Er wordt een nieuw (positief) gezondheidsbeleid opgesteld passende bij bestaande Sport- en Preventieakkoord.	€ 50.000				Angèle Welting
	We investeren in digitalisering die kansen biedt bij het aanbieden van zorg, samen met huisartsen. Kosten abonnement digitale sociale kaart.	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	Laura Hoogstraten
	We kopen de zorg efficiënt in, waar nodig regionaal of bovenregionaal. We zetten de reeds ingezette hervormingen door. Als het gaat om bv onderwijs-zorg arrangementen en regievoering. Passende zorg en ondersteuning staat voorop, zo dichtbij mogelijk bij huis en duurzaam. De aankomende vier jaar zijn we vooral bezig met het bestendigen en verder voortzetten van de hervormingen.					Walter van Dijk
	De toegang (Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en Sociaal Team (ST)) wordt verder versterkt en geprofessionaliseerd. Onderzoeken naar herijking gerichte locaties en huisvesting ST en CJG, als mede start aanbestedingstraject werkgeverschap professionals.	€ 100.000	€ 100.000			Laura Hoogstraten

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
We hebben kwaliteit van Leven in Zeist: Veerkrachtige inwoners en een sterke sociale basis	We stellen een preventieakkoord jeugdzorg op die aansluit bij ALLE inwoners van Zeist.	€ 20.000	€ 20.000			Angèle Welting
	Voortzetten actieprogramma voorkoming van eenzaamheid en een dementievriendelijke samenleving. We sluiten aan bij de nieuwe landelijke aanpak: 'Aanpak Mentale gezondheid: van ons allemaal'.	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Laura Hoogstraten
	We ontwikkelen een visie op informele, waardoor we onder meer mantelzorgers kunnen ondersteunen en ontlasten.					
	De wijkgerichte aanpak zal verder versterkt worden door te leren van het programma Vollenhove Vooruit! Binnen dit programma is een onderzoekslijn opgezet die inzichten oplevert voor de wijk Vollenhove. Het geleerde moet vertaald worden naar uitvoerbare voorstellen Zeist Breed.	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	
We hebben inzicht in de kwalitatieve en kwantitatieve effecten van de geboden zorg: van preventief tot curatief.	Investeren in meer inzicht in doelen en resultaten en kosten en opbrengsten. Data-analyse van gegevens.	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	Walter van Dijk
	Bij de inkoop en inzet van zorg werken we datagericht (actief meten, monitoren en sturen)					
We zetten ons in voor onze ouderen	We evalueren het 75+ huisbezoeken project. daarbij wordt integraal gekeken naar de verschillende leefdomeinen en hoe het ingezette beleid en maatregelen uitwerken voor onze ouderen in Zeist, zoals mobiliteit, vervoer, gezondheid etc. Dit ten behoeve van gezond en gelukkig oud worden in Zeist.					Laura Hoogstraten

6. Cultureel en sportief Zeist

Sport geeft levendigheid, brengt mensen bij elkaar, zorgt voor plezier en zelfvertrouwen en draagt bij aan de gezondheid. Zeist wil dan ook een gezond dorp zijn dat uitnodigt tot bewegen met beweegvriendelijke wijken. Sportverenigingen met duurzame accommodaties zorgen voor een breed sportaanbod. Samen met Sportief Zeist ondersteunen we sportverenigingen en stimuleren we onderlinge samenwerking.

Het rijke en bloeiende culturele leven in Zeist heeft een belangrijke verbindende rol in de samenleving. Dat willen we zo houden. Kunst en cultuur bieden een verrijkende en verbindende waarde voor het welbevinden van de inwoners en vergroten de aantrekkelijkheid van de gemeente voor bezoekers, organisaties en bedrijven. De bibliotheek, muziekschool en het KunstenHuis zijn een onmisbare schakel in de culturele vorming van jong tot oud. Kunst, cultuur en sport moeten laagdrempelig en breed toegankelijk blijven in Zeist. Dat doen we samen met de verschillende organisaties.

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
Vitale wijken, nodigen uit tot bewegen, voor een gezonde samenleving.	Inventarisatie nieuwe mogelijke locaties speelplekken en beweegpleinen om zo het sport en beweegaanbod in de wijken te vergroten	€ 85.000				Wouter Catsburg
	Goede recreatieve fiets en wandelroutes in het dorp en omgeving realiseren	€ 30.000				Walter van Dijk
	Inrichten van sport en bewegen bij nieuwbouw en in bestaande wijken bij groot onderhoud					Wouter Catsburg
	Het stimuleren van sport, bewegen bij alle doelgroepen met de focus op de jeugd					Angèle Welting
Duurzame en toegankelijk sportaccommodaties benutten en ontwikkelen, voor ontmoeting en gezond sportplezier in Zeist.	Afronden masterplan buitensport					Angèle Welting
	Routekaart binnensport					
	Meedenken ontwikkelwensen sportclubs en activeren om breder maatschappelijk actief te worden					
	Optimaal multifunctioneel gebruik/medegebruik Sportaccommodaties	€ 50.000				
	Herijken op sport & beweegvisie/ uitvoering sport- en preventie akkoord	€ 35.000				
Cultuur en erfgoed voor iedereen toegankelijk, als verrijkende en verbindende waarde.	Inzet Cultuurmakelaar voortzetten	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Laura Hoogstraten
	Cultuureducatie + educatie natuur/sport, een rijke schooldag voor iedereen (binnen en buiten)	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	Angèle Welting

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
	Verkenning mogelijkheden creëren meer ruimte voor festivals en organiseren van evenementen buiten voor bredere doelgroepen	€ 120.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	Walter van Dijk
	Koesteren van ons cultureel erfgoed	€ 85.000	€ 85.000			
	Beleving en promotie van cultuur en erfgoed van Zeist	€ 25.000				Laura Hoogstraten
	Verkennen invoering Fair Practice Code					Walter van Dijk
	Ontwikkeling Cultuurhuis					Laura Hoogstraten
	Evalueren/herijken cultuurvisie	€ 35.000				

7. Mobiliteit brengt ons verder

Goede en toegankelijke mobiliteit is belangrijk voor onze gezondheid, sociale contacten, werk, school, levensonderhoud, cultuur, sport en recreatie. Mobiliteit gaat over welk vervoermiddel we kiezen en hoe de openbare ruimte ingericht moet worden. Mobiliteit raakt niet alleen onze inwoners van jong tot oud, maar ook onze ondernemers en maatschappelijke organisaties, forenzen enz. Een goede bereikbaarheid van Zeist is daarbij onontbeerlijk.

De ontwikkeling van de mobiliteit draagt bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente en gaat niet ten koste van onze leefomgeving. Inwoners kunnen zich op een schone, snelle, slimme en veilige manier verplaatsen. Er is vrijheid in keuze voor vervoerstype, maar we willen onze inwoners en ondernemers verleiden te kiezen voor het meest geschikte duurzame vervoermiddel. Binnen dit programma continueren we hiernaast ook veel lopende projecten en ambities.

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
Onveilige verkeerssituaties reduceren	De fietsknelpuntenlijst afronden					Wouter Catsburg
	Onveilige kruispunten, oversteekplaatsen e.d. aanpakken					
(Achterstallig) onderhoud uitvoeren	Beheerplan opstellen en vaststellen					Wouter Catsburg
	Integrale aanpak van projecten in openbare ruimte					
	Couwenhoven herstructureren	€ 350.000				
Slim werken en kansen aangrijpen	Subsidies van rijk en provincie gebruiken waar het kan					Wouter Catsburg
	Projecten en onderhoud slim combineren					
Fietser en voetganger krijgen ruimte	Veilige fietsroutes realiseren i.s.m. provincie en buurgemeenten					Wouter Catsburg
	Bij nieuwbouw en herstructurering is autoluw het uitgangspunt					
	Fietsparkeerplaatsen verbeteren, ook bij OV-haltes en winkelcentra					
	Maatregelen Slotlaan uitvoeren					
Optimale doorstroming en bereikbaarheid	30-km in de wijken					Wouter Catsburg
	Bewegwijzering herzien waar nodig					
	Met de provincie verkennen van kansen voor verbetering OV in de kernen					
	Autoluwe wijken en goede ontsluitingswegen					
Duurzame bevoorrading	In overleg zero-emissie laad-/lospunten realiseren					Wouter Catsburg
	Venstertijden bepalen					
Actueel parkeerbeleid	Parkeernota vaststellen met parkeernormen					Wouter Catsburg

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
	Door bewegwijzering parkeren in de parkeergarages stimuleren					
Duurzame mobiliteit stimuleren	Goede fiets- en voetgangersvoorzieningen realiseren		€ 50.000			Wouter Catsburg
	Hoogwaardig OV stimuleren i.s.m. provincie					
	Gebruik elektrische (deel)auto's stimuleren					
Participatie over verkeer en mobiliteit	Periodiek overleg met inwoners, bewoners- en belangengroepen					Wouter Catsburg
	Permanente participatie bij de voorbereiding en uitvoering van projecten					
Effect op SFI	bovenstaande activiteiten worden bekostigd via de systematiek SFI/VIS. Daarvoor zijn extra dotaties nodig om bovenstaand programma te realiseren	€ 185.000	€ 250.000	€ 500.000	€ 100.000	Wouter Catsburg

	2023	2024	2025	2026
<i>Couwenhoven herstructureren</i>	350.000	-	-	-

Betreft benodigd budget voor groen bij de herstructurering van de gehele wijk Couwenhoven. Het huidige groenbudget is onvoldoende toereikend voor dergelijke grote ontwikkelingen. Gestart is met het opstellen van een groen beheerplan voor geheel Zeist (oplevering 2023) zodat arealen inzichtelijk zijn en voor de toekomst ook budgetten beschikbaar zijn om te ontwikkelen en te beheren. Groen zal dan ook geactiveerd worden binnen projecten zodat kosten in de toekomst opgevangen kunnen worden.

	2023	2024	2025	2026
<i>Bekostiging activiteiten via SFI/VIS methodiek</i>	185.000	250.000	500.000	100.000

Om het mogelijk te maken dat het uitvoeringsprogramma thema 7 gerealiseerd kan worden zijn extra donaties aan SFI/VIS nodig. De genoemde activiteiten (planvorming, inclusief begeleiding en uitvoering) worden namelijk bekostigd via deze systematiek. In 2022 is gestart met het beheerplan wegen. In de loop van 2023 wordt deze afgerond. Elk beheerobjectonderdeel kent eigen inspecties en onderhoudsbehoeften. Hiervoor zijn er aparte onderhoudsplannen nodig. In de loop van 2023 wordt de financiële claim hiervan op SFI/VIS beter zichtbaar. Daarnaast vraagt participatie bij voorbereiding en uitvoering van projecten steeds meer. Daarom is gevraagd om aanvullend te investeren in begeleiding van de maatregelen en bekostiging van de uitvoering.

8. Levendige economie

Het midden- en kleinbedrijf is de banenmotor van de gemeente. We koesteren de ondernemers in Zeist. Ook de economie bevindt zich in een transitie. We bouwen verder aan de transitie van een lineaire economie naar een circulaire en sociaal ondernemende economie. Daarbij streven we naar maximale bloei, niet maximale groei.

Ook al is de coronacrisis nu in een rustiger vaarwater, we blijven de economie stimuleren en ondernemers ondersteunen. Zo dragen we bij aan een bloeiende economie, banen voor onze inwoners en innovatieve technieken voor de toekomst.

We houden bestaande lokale regelgeving tegen het licht, voorkomen onnodige regelgeving en schrappen onnodige regels waar mogelijk. Hiermee stimuleren we een gezonde lokale economie en meer banen.

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
Aantrekkelijk centrum	Actualisatie Retail perspectief: onderzoek.	€ 135.000				Walter van Dijk
	Beeldkwaliteitsplan en omgevingsplan		€ 150.000	€ 150.000		
	Versterken kernwinkelgebied rond de Slotlaan					
	Ontwikkeling Emmaplein/Markt tot een groene woon- en verblijfsomgeving.					
	Citymarketing (link uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme en cultuur), gekoppeld aan bijvoorbeeld KNVB, WNF en vogelbescherming.	€ 40.000				
	transformatie van winkels naar woningen of andere functies					
	Programmatische benadering van de verschillende activiteiten in het centrum de komende jaren gelinkt aan de ambitie in de propositie.	€ 50.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 50.000	
Naar een circulair en sociaal ondernemende economie	innovatief, duurzaam en sociaal ondernemerschap koppelen aan onze maatschappelijke opgaven					Walter van Dijk
	Aanjagen initiatieven deeleconomie; bouwen netwerk impact ondernemers & maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)					
	Aansluiten bij citydeal impact ondernemen					
Stimuleren gezonde, lokale economie	Opstellen van een visie waarin aandacht is voor duurzaamheid, de relatie met woningen, ruimteonderzoek uitplaatsing, ondermijning en de segmentering.	€ 135.000				Walter van Dijk

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
	Stimuleren stadslandbouw /voedselbossen en lokaal produceren en consumeren (lokaal inkoop + netwerk bouwen)					Wouter Catsburg
	Inkoopbeleid tegen het licht houden en waar nodig aanscherpen					Walter van Dijk
	Investeren wijkwinkelcentra; stimuleren van netwerken van winkeliers/ondernemers. (Economische functie buurtcentrum als onderdeel van sociaal sterke buurt (buurthuis, beweegvriendelijke openbare ruimte, groen))					
	extra inzet op accountmanagement (contacten met wijkwinkelcentra, bedrijventerreinen, horeca, circulair en sociaal ondernemerschap e.a.)	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	
	Opstellen evenementenbeleid en locatieprofielen	€ 80.000				

9. Samen zorgen voor veiligheid

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor een goede kwaliteit van leven. Inwoners, ondernemers en bezoekers van Zeist moeten veilig voelen in Zeist. Hoewel de bestrijding van criminaliteit en overlast in de eerste plaats een taak is van de overheid, vraagt lokale veiligheid ook om de inzet en betrokkenheid van maatschappelijke partners en de samenleving. We weten wat er speelt in buurten en wijken, benutten onze contacten in de buurten en borgen de aansluiting tussen veiligheid en zorg.

Een veilige samenleving vraagt een aanpak die zo veel mogelijk voorkomt dat criminaliteit de weg is die meer loont dan 'gewoon' meedoen. Handhaving is belangrijk, maar preventie is nodig om op lange termijn de veiligheid te vergroten.

We pakken criminaliteit aan, waarbij we aandacht hebben voor slachtoffers en hun omgeving. We proberen om steeds meer aan de voorkant te komen: van repressief naar preventief. We pakken voortijdige schooluitval, discriminatie bij solliciteren en stageplaatsen aan. We zitten in op een proactieve schuldenaanpak. We spelen een actieve rol in de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit.

We bevorderen een veiligheidstimulerende inrichting van de wijk.

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
Gestructureerd en vanuit visie werken aan het verlagen van het aantal misdrijven met 2.5% en het verhogen van het veiligheidsgevoel, en daarmee de goede kwaliteit van leven, in Zeist.	We maken een nieuw vierjarig programma Veiligheid 2024-2028					Koos Janssen
	Preventie en vroegsignalering, in samenspel met inwoners en maatschappelijke partners, om de lokale veiligheid te verbeteren. Preventie om veiligheid op lange termijn te vergroten.	Vroegsignalering (jeugd)	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
	Investeren in relatie en accountmanagement onderwijs					Walter van Dijk
	Aanpak ter voorkoming van jeugdoverlast en criminaliteit.	€ 140.000	€ 140.000	€ 140.000	€ 140.000	Angèle Welting
	Aanpakken voortijdige schooluitval	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	Koos Janssen
	Gebruik bestaande camera's bij bestrijden openbare orde verstoring en opsporing daders					Wouter Catsburg
	Veiligheidsstimulerende inrichting van de wijk					Angèle Welting
	Nabijheid en verbinding vergroten door aanwezigheid van de Wijkteams (wijkmanager, wijkagent en wijkboa) in alle wijken					Koos Janssen
	Verstevigen de rol van de veiligheidsdriehoek (wijkmanager, boa, wijkagent) in de wijken en de samenwerking met inwoners					
	De jaarlijkse wijkavonden over veiligheid en leefbaarheid zetten we voort					

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
Nauwe samenwerking tussen zorg en veiligheid creëert het klimaat dat stress reduceert en draagt bij aan de sociale gezondheid.	Zorg en veiligheid nauwer met elkaar verbinden en de regie voeren op de keten zorg-veiligheid.	€ 50.000				Koos Janssen
	We zetten de persoonsgerichte aanpak (PGA) voor veelplegers voort. Dit draagt bij aan preventie en verkleint de kans op recidive.					
Het aanpakken van georganiseerde ondermijnende criminaliteit om onze rechtsstaat te beschermen.	Weerbaarheid van de samenleving versterken en bewustwording vergroten					Koos Janssen
	Twee integrale controles per jaar organiseren					
In verbinding met de samenleving, veiligheidspartners en de raad continue in gesprek over wat er nodig is en blijvend toetsen of we het goede doen.	Stand van zaken rapporteren en bespreken met de raad					Koos Janssen
	Periodiek informeren van de raad					
De weerbaarheid tegen cybercrime vergroten.	Digitale weerbaarheid inwoners en bedrijven versterken door preventie en bewustwording van cybercrime					Koos Janssen
	We houden onze eigen digitale organisatie op orde					
	Medewerkers zijn digitaal vaardig en werken op een veilige manier					
Het aantal woninginbraken terugdringen en daarmee het veiligheidsgevoel vergroten.	We doen een experiment met kentekenregistratie					Koos Janssen
	Voorlichting en preventie woninginbraken					
De sociale stabiliteit versterken door polarisatie en discriminatie tegen te gaan.	We hebben oog voor polarisatie en bevorderen sociale cohesie in de samenleving					Koos Janssen
	Discriminatie bij solliciteren en het zoeken van stageplaatsen aanpakken					
	Meldpunt discriminatie					
	Bewustwording discriminatie vergroten					

10. Financiële stabiliteit en organisatie

We staan financieel voor een grote uitdaging door achterblijvende inkomsten vanuit het Rijk. We lossen dit op in samenspraak met de inwoners, waarbij het maken van keuzes en het zoeken naar besparingen voorop staan. Door middel van solide financieel beleid en onze stabiliteitscriteria zorgen we voor financiële armslag voor de uitvoering van onze maatschappelijke opgave en borgen we dat de lasten voor inwoners en bedrijven laag blijven en de financiële risico's beheersbaar. Verhoging van de lokale lasten zetten we terughoudend in.

Een proactief bestuur betekent een proactieve gemeentelijke organisatie die verbinding maakt met de samenleving en het maatschappelijk middenveld. Ambtenaren zijn aanspreekbaar en handelen vanuit de kernwaarden vertrouwen, nabijheid en kracht.

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
Doorontwikkeling P&C cyclus van financieel naar inhoud	We zetten de ingeslagen weg door en elk P&C product maken we minder redenerend vanuit cijfers en meer redenerend van de inhoudelijke keuzes					Walter van Dijk
Doorontwikkeling P&C cyclus communicatie naar doelgroepen en gebruik instrumenten	Onderzoek voor welke doelgroepen welk document is en de stijl daar op aanpassen					Walter van Dijk
Doorontwikkeling P&C cyclus digitalisering van het proces	Businesscase maken om te bepalen of het verstandig is om proces P&C van voornamelijk handwerk te digitaliseren					Walter van Dijk
Solide financieel beleid en hanteren stabiliteitscriteria	De stabiliteitscriteria bieden goede houvast om de financiële robuustheid van onze gemeente te monitoren. We hanteren de vastgestelde streefwaarden daarbij als vertrekpunt.					Walter van Dijk
	Uitwerken onderwerp risicobereidheid dat mede als basis dient voor nieuw risicomanagementbeleid en het nieuwe garant- en borgstellingsbeleid					Koos Janssen
Kostendekkende heffingen en tarieven voor diensten en producten	Opstellen en vaststellen nieuwe legesverordening met extra aandacht voor leges titel 1 en 3.					Walter van Dijk
	Doorontwikkeling bouwleges op basis van de mogelijkheden die de omgevingswet en wet kwaliteitsborging (wkb) biedt. Er komt een uitwerking van de eventuele kosten in de reguliere P&C cyclus.					
	Onderzoek naar actuele kostendekkendheid van de producten die niet vallen onder de legesverordening					

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
Onderzoeken of besparingen mogelijk zijn door digitale oplossingen	Vanuit de voorstellen van de Inwoners Advies Commissie loopt een onderzoek met een taakstelling naar digitalisering. In de komende jaren loopt dat door. De bezuiniging is reeds ingeboekt, de realisatie loopt in de komende jaren. Met dat gedachtengoed werken we de komende jaren verder					Walter van Dijk
Beheer digitale oplossingen	Vanuit het uitvoeringsplan liggen er diverse ambities die door middel van verdere digitalisering vorm moeten krijgen. Vanuit deze ambities op onder andere het gebied van digitale dienstverlening, data gedreven werken en veilig werken ontstaan oplossingen die structureel beheerskosten met zich mee brengen. Deze groeien naar mate meer ambities worden gerealiseerd. Richting afronding van het uitvoeringsprogramma wordt geëvalueerd welke kosten blijvend zijn ook na 2026. In 2023 vraagt dit inzet op data gedreven werken en veilig werken. Incidentele kosten om initiatieven mogelijk te maken zijn opgenomen in het betreffende programma.	€ 172.000	€ 172.000	€ 172.000	€ 172.000	Walter van Dijk
Digitale oplossingen	Ook na 2023 loopt het uitvoeringsprogramma door. Concretisering van die initiatieven op bijvoorbeeld digitale dienstverlening vindt dan ook later plaats. Realisatie van deze initiatieven vraagt ook structureel beheer.					Walter van Dijk
Nieuwe taken die van het Rijk overkomen voeren we binnen het voor die taken meekomende budget uit	Als een taak overkomt van het Rijk analyseren we goed wat we kunnen doen met de meekomende middelen. Op basis daarvan maken we keuzes wat we wel en niet doen.					Koos Janssen

Ambitie	Wat gaan we daarvoor doen?	2023	2024	2025	2026	Portefeuillehouder
Ambitie vs communicatiekracht	Vanuit ambities in programma 1,2, 4 en 5 met name op gebied van sociale vraagstukken, energietransitie en participatie ontstaat vraag naar communicatie richting samenleving en dus communicatiekracht. Hier is capaciteit voor nodig om kwaliteit en dienstverlening naar organisatie en samenleving te waarborgen. In 2023 vraagt dit inzet voor onderzoek, communicatie en informatie. Incidentele kosten en personeelskosten zijn opgenomen in de programma's. In totaal 200.000 (voor 2fte en onderzoek)					Koos Janssen
Organisatie heeft voldoende aanpassingsvermogen om te werken aan complexe opgaven	Onderzoek of het de flexibiliteit ten goede komt om bij grote opgaven de personeelskosten op te nemen in de begroting, daarmee geeft het zicht op de impact van de opgave op de organisatie, worden er middelen beschikbaar gesteld om in te huren waar nodig en krijgt de organisatie een sturingsmiddel om te bepalen of we de opgave aankunnen					Koos Janssen
Organisatie in ontwikkeling.	Investeren in de organisatie met onder andere oog voor data gedreven werken, communicatie en het door ontwikkelen van onze dienstverlening	€ 85.000	€ 535.000	€ 535.000	€ 300.000	Koos Janssen
Uitwerkingsbudgetten	Binnen de verschillende programma's worden diverse onderzoeken aangedragen. Omdat uit deze onderzoeken ook vervolgacties kunnen volgen, wordt er een aanvullend bedrag gereserveerd op deze centrale plek in programma 10.		€ 720.000	€ 720.000	€ 720.000	Walter van Dijk

	2023	2024	2025	2026
<i>Investeren in de organisatie met onder andere oog voor data gedreven werken, communicatie en het door ontwikkelen van onze dienstverlening</i>	85.000	535.000	535.000	300.000

In het uitvoeringsprogramma (UVP) is zichtbaar dat er specifieke opgaven liggen op het gebied van de woningcrisis, klimaatcrisis, inspanningen in het sociaal domein, op taal, op participatie, etc. . Om dit mogelijk te maken, is het aantrekken van (tijdelijke) deskundigen niet genoeg is (qua bedragen zijn deze opgenomen en verwerkt in de programma-regels die hiervoor in het UVP zijn opgenomen). Om de additionele taken uit het UVP mogelijk te maken zijn er ook medewerkers nodig, die het werk van deskundigen mogelijk maken. Daarom is gevraagd om te investeren in de organisatie: op het gebied van bijvoorbeeld recruitment, communicatie, financiële verantwoording, management, data-gedreven werken en projectondersteuning vraagt dit buitengewone inspanningen; er zijn tijdelijk mensen nodig om de in de programma's uit het UVP genoemde ambities en taken mogelijk te maken. Dit betekent dat de genoemde bedragen daarom tijdelijk van aard zijn en de 'reguliere' taken niet in weg staan.

	2023	2024	2025	2026
<i>Omdat uit onderzoeken ook vervolgacties kunnen volgen, wordt er een aanvullend bedrag gereserveerd</i>	-	720.000	720.000	720.000

Door alle programma's heen staan diverse onderzoeken benoemd welke ieder tot vervolgstappen kunnen leiden. Om budget daarvoor beschikbaar te houden zijn er, op een centrale plek, in het uitvoeringsprogramma middelen gereserveerd. Tevens zijn nog niet voor alle ambities de financiële consequenties volledig in beeld, om hiervoor binnen de thematiek van het uitvoeringsprogramma ruimte te bieden is ook deze centrale ruimte gecreëerd.